

Cleopatra i la passió

Joan Ferrer Miserol

Cleopatra, si tenim en compte els seus mèrits, possiblement sigui la pel·lícula més maltractada de la història del cinema. És indubtable que té uns diàlegs que potser serien creïbles damunt un escenari, però que a la pantalla resulten inversemblants, fins i tot els pronunciats per un personatge tan lletrat com Juli César; té uns decorats tan manifestament artificiosos que semblen més adients per a un conte de fades que per a un relat històric; gaudeix d'una posta en escena més preocupada pel temps que per l'espai; i pateix una falta de ritme que la fa feixuga per a l'espectador. Però malgrat això, entre tot plegat i de forma inaudita, resulta una pel·lícula fascinant. Personalment, m'és gairebé increïble que estigui tan poc considerada a les històries del cinema i als diccionaris de cineastes, que a la entrada corresponent a Mankiewicz gairebé cap no parla de *Cleopatra* com a obra digna d'esser tenguuda en compte. No hem d'oblidar que a més de la fascinació que transmet a cada fotograma, és una fita important dins la història de la cinematografia, ja que és el darrer escaló que va poder assolir el cinema d'estudi del Hollywood

clàssic per fer una pel·lícula d'aquesta envergadura. Gairebé podríem dir que *Cleopatra* és el cant del cigne del cinema clàssic hollywoodenc.

Si hagués d'aportar una idea per trobar el motiu de la fallida d'aquesta pel·lícula singular, per altra banda tan similar en molt d'aspectes a *Ivan el Terrible* d'Eisenstein, no seria la que Mankiewicz tenia rodat material per muntar una pel·lícula de gairebé vuit hores i que la hi deixaren en quatre, més aviat me decantaria per dir que és una pel·lícula escrita i realitzada amb una passió desmesurada i que la passió és un enemic fatal per a un cineasta; encara que sigui una passió més intel·lectual que sensual com és la seva. El cinema, junt amb l'arquitectura, és l'art més mental que existeix, i la més petita passió inhabilita l'autor per reflectir de forma creïble, mitjançant la posada en escena, aquesta passió a l'espectador. Malgrat que pugui semblar una contradicció el fet que una obra perquè apassioni sigui necessari estar concebuda i rodada en desapassionament, aquesta és una de les característiques que fan del cinema un art madur. Possiblement per això *Cleopatra* ens agrada més quan la recordam

